

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Şevin COŞKUN

Muş Milletvekili

Türkiye'deki iç göçler; ekonomik, sosyal ve siyasi nedenlerden kaynaklanmaktadır. İç göçe yol açan söz konusu nedenlerle bölgeler arası eşitsizliklerin derinleştiği, sosyal dengenin giderek bozulduğu, asgari geçim düzeyinin iller arasında büyük farklılıklar gösterdiği bilinmektedir.

TÜİK'in 28 Aralık 2022 tarihinde yayınlanan İç Göç İstatistikleri verilerine göre; 405 bin 228 nüfusa sahip Muş kentinden 24 bin 243 kişi göç etmiştir. Göç eden yurttaşların; 4 bin 465'i daha iyi konut ve yaşam koşulları, 2 bin 35'i işe başlamak veya iş bulmak, 3 bin 760'ı eğitim nedeniyle göç etmiştir.

Ülkede yaşanan ekonomik kriz; Muş ve çevresindeki illerde yoğun olarak yaşanmaktadır. Refah seviyesinin giderek düştüğü bölge illerinde yaşanan göçler, ekonomik krizin birer yansımasıdır. Göç, bir kentin veya bölgenin sosyo-ekonomik durumuna dair önemli bir göstergedir. Öyle ki; yukarıda yer alan verilerde görüldüğü üzere Muş ilinin şimdiki nüfusunun yüzde 5,9'una denk gelen bir oranın göç ettiği bir gerçektir. Dolayısıyla Muş ve çevresindeki kentler, bölgesel ekonomik büyümenin aksine her geçen gün merkezi yönetime daha çok bağımlı hale getirilmektedir. Bölge kentlerinde yürütülen politikalar; aynı zamanda bölgesel gelir dağılımındaki adaletsizliği daha da arttırmaktadır. Muş'ta işsizlik ve yoksulluk artarak devam ederken kentte, sosyal yardımlara muhtaç hale gelen yurttaş sayısı da her geçen gün artmaktadır. Muş kentindeki işsizlik, yurttaşlar üzerinde gelecek kaygısı ve umutsuzluk yaratarak memleketlerini terk etmeye zorlamaktadır.

Ayrıca TÜİK'in 2020 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçlarında, en düşük gelir; Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri illerinde ve yıllık ortalama eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert geliri ise 49 bin 239 TL ile en yüksek İstanbul bölgesinde, 15 bin 198 TL ile

de en düşük Van, Muş, Bitlis, Hakkâri illerinde olduğu tespiti yapılmıştır. Ayrıca İş-Kur işgücü piyasası araştırması Muş ili 2021 yılı verilerinde, Aralık ayında kentteki sigortalı sayısı 32 bin 252 kişi iken; Ekim sonu itibarıyla kentteki işsizlerin sayısı 28 bin 691 olarak açıklanmıştır. TÜİK'in Şubat 2022'de yayımlanan Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nın illerin mutsuzluk düzeyi verilerine göre; yüzde 18,34 oranındaki nüfusunun mutsuz olduğu tespit edilen Muş ili, Türkiye'de en mutsuz 5'inci ildir.

Bu bağlamda;

1. Muş başta olmak üzere bölgedeki kentlerin verdiği göçler ile bu kentlerin sosyo-ekonomik durumuna dair bir eylem planınız var mıdır?
2. Göçlerle birlikte kentin demografik yapısında yaşanan değişimler nelerdir?
3. Daha iyi konut ve yaşam koşulları için 4 bin 465 yurttaşın göç etmek zorunda kaldığı Muş'ta; yaşam koşullarının iyileştirilmesine dönük bir çalışmanız var mıdır?
4. Temel hizmetlerin sunumunda yaşanan aksaklıklar ve sorunların, yaşanan göçlere etkisi nedir? Kamu hizmetlerine erişimde zorluk yaşayan illerden biri olan Muş'taki nüfusun göç etmesinin önlenmesi için kamu hizmetlerinin sunulmasına dair ivedi olarak başlatılmış ya da başlatılacak bir çalışmanız var mıdır?
5. Muş Alparslan Üniversitesine rağmen kentten eğitim için giden öğrenciler, hangi sebeplerle şehir dışında eğitim görmek istemektedir? Kentte, eğitim alanında yaşanan hangi sorunlar ve eksiklikler öğrencilerin göç etmesine neden olmaktadır?
6. İşsizlik, yoksulluk, açlık ve mutsuzluk sıralamalarında ilk sıralarda yer bulan Muş için; Anayasanın devletin nitelikleri arasında sosyal devlet ilkesinin getirdiği yükümlülükler neticesinde bir kalkınma politikası yürütülecek midir?
7. Muş ilinde ve bölge illerinde istihdamın arttırılmasına yönelik çalışmalarınız ne zaman başlayacaktır?